

KÚRIA

1/2015. PJE

A Kúria Polgári Kollégiumának összevont Polgári-Gazdasági Jogegységi Tanácsa, a Kúria Polgári Kollégiumának Kollégiumvezetője által a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 34.§ (1) bekezdése és 32.§ (1) bekezdésének a) pontja alapján előterjesztett jogegységi indítvány folytán indult jogegységi eljárásban meghozta a következő

j o g e g y s é g i h a t á r o z a t o t:

A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 49/D.§ (1) bekezdésében szabályozott, a zálogtárgy megőrzésének, állagmegóvásának, értékesítésének költségei körébe tartozik, és így a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból levonható, a zálogtárggyal kapcsolatban a felszámolás kezdő időpontját követően keletkezett adókötelezettség, illetve egyéb közteher.

I n d o k o l á s

I.

A Kúria Polgári Kollégiumának Kollégiumvezetője a kialakult eltérő joggyakorlat miatt jogegységi eljárás lefolytatását indítványozta abban a kérdésben, hogy a Cstv. 49/D.§ (1) bekezdése alkalmazása során „a zálogtárgy megőrzésének, állagmegóvásának, értékesítésének költségei” körébe vonhatók-e - és így a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból levonhatók-e - a zálogtárgyra vonatkozó, azzal szoros kapcsolatban lévő, a felszámolás kezdő időpontját követően keletkezett adókötelezettségek, illetve egyéb közterhek.

A kérdésben eddig meghozott felsőbbbíróági határozatok alapján megállapítható egyik álláspont szerint, az egyébként a felszámolási költségek között szereplő, a vagyonmegóvással kapcsolatos költségek köre szélesebb, a zálogtárgy állagmegóvásával, megőrzésével kapcsolatos költségeknél. A felszámolási vagyon létevel összefüggő közterhek, adók - mint felszámolási költségek - esetenként a vagyon megóvásához kapcsolódó költségek tágabb kategóriájába tartoznak, de nem esnek a zálogtárgy állagának megóvásával,

megőrzésével felmerülő kiadások szűkebb körébe, ezért ezek a közterhek az értékesítés során befolyt árbevételből nem vonhatók le (Fővárosi Ítéltábla 12.Fpkf.44.232/2013/2; 11.Fpkf.44.621/2012/2; ÍH2014.40; 12.Fpkf.44.095/2013/2).

A másik álláspont szerint a Cstv. 49/D.§ (1) bekezdésében meghatározott, a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételár terhére elszámolható felszámolási költségek (a zálogtárgy megőrzésének, állagmegóvásának, értékesítésének költségei, valamint a felszámoló díja) mind felszámolási költségnek minősülnek (57.§ (2) bekezdés). Ezek a zálogjoggal terhelt ingatlan értékesítéséből befolyó vételárból éppen azért vonhatók le a zálogjogosult kielégítését megelőzően (szemben az egyéb felszámolási költségekkel), mert szorosan kapcsolódnak a zálogtárgyhoz. E szempont a zálogjoggal terhelt ingatlanra vonatkozó építményadóra is jellemző, hiszen az adókivetés alapjául szolgáló tárgy maga az ingatlan. Ebből az összefüggésből következően az értékesített ingatlant terhelő építményadó is olyan, a zálogtárggyal szoros összefüggésben lévő, költségnek minősül, amely a vagyontárgy (a zálogtárgy) megőrzésével kapcsolatos költségnek számít, tehát a zálogtárgy értékesítéséből befolyó vételárból a zálogjogosult kielégítését megelőzően levonható.

A Cstv.49/D.§ szabályozási logikája az, hogy a speciális felszámolási vagyonnak minősített zálogjoggal terhelt vagyon esetében, a zálogjogosult kielégítését csupán azok a (egyébként is felszámolási költségnek minősülő) költségek előzhetik meg, amelyek szorosan a zálogjoggal terhelt vagyontárgyhoz, illetve annak értékesítéséhez tartoznak. E szabályozási logikával a fenti értelmezés áll összhangban (Fővárosi Ítéltábla 15.Fpkf.44.152/2013/3).

II.

A Legfőbb Ügyész álláspontja szerint a felszámoló a Cstv. 49/D.§ (1) bekezdésének alkalmazása során a zálogtárgy értékesítéséből befolyt bevételekből a zálogtárgyat terhelő adót kizárólag abban az esetben vonhatja le, ha az adófizetési kötelezettség keletkezése bizonyítottan szoros és szükségszerű kapcsolatban van a zálogtárgy megőrzésével, állagmegóvásával vagy értékesítésével. A jogegységi eljárás során vizsgált végzésekkel érintett adók - építményadó, telekadó, gépjárműadó - a szoros és szükségszerű összefüggés hiányában az állagmegóvás, illetve megőrzés költségeként nem vonhatók le.

III.

A Cstv. 49/D.§ (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „ha a zálogjog a felszámolás kezdő időpontja előtt keletkezett, a felszámoló a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból kizárólag a

zálogtárgy megőrzésének, állagmegóvásának, értékesítésének költségeit" vonhatja le költségként.

Több zálogtárgy esetén a felmerült költségeket egyenként kell elszámolni, a zálogtárgyak egyenként „viselik” a saját költségeiket.

Külön szabályozásra került a zálogtárgy értékesítéséből befolyó vételár után elszámolható, felszámolót megillető díj mértéke, kielégítése is (39/2009.(IX.3.) IRM. rendelet).

Az indítványban feltett kérdés a zálogtárgyhoz kapcsolódó, a felszámolás tartama alatt keletkező, az adóst terhelő adókötelezettségek viselésére vonatkozik, mert a felszámolás kezdő időpontját megelőzően keletkezett és ki nem fizetett pénzköveteléseket a jogosultaknak hitelezői igényként kell bejelenteniük, és azokat nem a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból, hanem az adósnak az ezen kívül eső, a felszámolás hatálya alá tartozó vagyonrészéből kell kiegyenlíteni.

A jogegységi tanács álláspontja szerint, a törvény a zálogjogosult hitelezők igényének a felszámolási költségeket megelőző kielégítése biztosításával nemcsak a kielégítési sorrendet módosította oly módon, hogy a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból elsőként - a Cstv. 57.§ (1) bekezdésben foglaltakat megelőzően - a Cstv. 49/D.§-a alapján besorolt követeléseket rendelte kielégíteni, hanem egyúttal a felszámolás kezdő időpontjától lényegében elkülönített két vagyontömeget egymástól és a zálogtárgyak értékesítéséből befolyó vételárra, illetve a zálogjoggal nem terhelt vagyonból befolyó összegre külön elszámolási és kielégítési szabályokat írt elő.

A zálogtárgy értékesítéséből befolyt vételárat a felszámolási költségeket is megelőzően, a zálogjogosultak részére rendelte kifizetni azzal a korlátozással, hogy a felszámolás kezdő időpontját követően keletkezett azokat a költségeket, amelyek kifejezetten a zálogtárgy megőrzéséhez, megóvásához, értékesítéséhez kapcsolódnak, a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból tette levonhatóvá.

Az adós zálogjoggal nem terhelt, a felszámolás hatálya alá eső vagyonából, illetve a zálogjogosultak kielégítését követően megmaradt összegből kell a felszámolási költségeket, illetve a határidőben bejelentett, zálogjoggal nem biztosított hitelezői igényeket kifizetni, a Cstv. kielégítési sorrendje szerint. Ebben a csoportban azonban a Cstv. nem rendelkezik a konkrét vagyontárgyhoz kötődő költségviselésről. A felszámolás kezdő időpontját követően keletkezett, a zálogtárgynak nem minősülő vagyontárgyak megóvásának, megőrzésének, értékesítésének valamennyi költségét felszámolási költségként (Cstv. 57.§ (1) bekezdés a) pont) kell kiegyenlíteni.

A jogegységi eljárásban eldöntendő jogkérdés valójában az, hogy a „megőrzés, állagmegóvás, értékesítés költségei” fogalomkör alá csak a fizikai állag megóvásának, megőrzésének a költségei tartoznak, vagy ide sorolhatók azok a költségek is, amelyek a zálogtárgy értékének bármilyen módon történő megőrzését, megóvását szolgálják, illetve a zálogtárgy tulajdonjogának fennállásához szorosan kapcsolódnak.

A jogegységi tanács álláspontja szerint a „megőrzés” fogalmi körébe azok a költségek is beletartoznak, amelyek a zálogtárgy értékének, tulajdonjogának a megőrzésére irányulnak, tehát nem kizárólag a zálogtárgy fizikai állagának megóvásával, megőrzésével kapcsolatban felmerülő költségeket lehet a zálogtárgy értékesítéséből befolyt vételárral szemben elszámolni.

A zálogtárgy értékének a megőrzése elsősorban a zálogjogosult érdekét szolgálja, ezért az emiatt kifizetett költségeket a zálogtárgy értékesítése során befolyt vételárból kell fedezni.

A zálogtárgynak – az értékesítésből befolyó vételárnak – kell viselnie a zálogtárgy tulajdonához kapcsolódó és a felszámolás tartama alatt keletkezett valamennyi kötelezettséget is. A szabályozás logikája alapján ugyanis a felszámolás kezdő időpontjában kettéválasztott vagyontömeghez szorosan – a régi Ptk. 99.§-a, illetve az új Ptk.5:22.§-a által meghatározottan a tulajdonjoghoz – kapcsolódó terhek az elválasztott, privilegizált kielégítést lehetővé tevő vagyontömegből fizetendők ki.

A jogegységi tanács ezért arra a jogi következtetésre jutott, hogy a Cstv. 49/D.§ (1) bekezdésében szereplő, a zálogtárgy megőrzésének, állagmegóvásának, értékesítésének költségei körébe tartozik a zálogtárgyra vonatkozóan a felszámolás kezdő időpontját követően keletkezett adókötelezettség, illetve egyéb közteher.

IV.

A kifejtett indokok alapján a jogegységi tanács a bírósági jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében (Bszi.25.§) a rendelkező részben foglaltak szerint határozott és a határozatát a Bszi. 42. §-ának (1) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Budapest, 2015. január 22.

Dr. Török Judit s.k.
a jogegységi tanács elnöke

Dr.Csőke Andrea s.k.
előadó bíró

Dr.Vezekényi Ursula s.k.
bíró

Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes s.k.
bíró

Dr.Farkas Attila s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül:

(Safranyikné Nyáregyházi Klára)
tisztviselő, bírósági ügyintéző